

Başlık/ Title: Ömer Seyfettin Öldü (Mü?): İkinci Ölüm Yıldönümü Münasebetiyle Ömer Seyfettin Hakkında *Yarın* Dergisinde Çıkan Yazılar

Yazar/ Author
Yunus AYATA

ORCID ID
0000-0002-0965-3644

Bu makaleye atf için: Yunus Ayata, “Ömer Seyfettin Öldü (Mü?): İkinci Ölüm Yıldönümü Münasebetiyle Ömer Seyfettin Hakkında *Yarın* Dergisinde Çıkan Yazılar”, *KARE*, no. 11 (2021): 25-46.

To cite this article: Yunus Ayata, “Is Ömer Seyfettin ‘Dead’?: Articles Published about Ömer Seyfettin in the Journal of *Yarın* on the Occasion of His Second Death Anniversary”, *KARE*, no. 11 (2021): 25-46.

Makale Türü / Type of Article: Araştırma Makalesi / Research Article

Yayın Geliş Tarihi / Submission Date: 6 Mayıs / May 2021

Yayına Kabul Tarihi / Acceptance Date: 23 Haziran / June 2021

Yayın Tarihi / Date Published: 20 Temmuz / July 2021

Web Sitesi: <https://karedergi.erciyes.edu.tr/>

Makale göndermek için / Submit an Article: <http://dergipark.gov.tr/kare>

Uluslararası İndeksler/International Indexes

INDEX COPERNICUS
I N T E R N A T I O N A L

DRJI

EuroPub

MLA
International
Bibliography

Index Copernicus: Indexed in the ICI Journal Master List 2018 Kabul Tarihi /Acceptance Date: 11 Dec 2019

MLA International Bibliography: Kabul Tarihi /Acceptance Date : 28 Oct 2019

DRJI Directory of Research Journals Indexing: Kabul Tarihi /Acceptance Date: 14 Oct 2019

EuroPub Database: Kabul Tarihi /Acceptance Date: 26 Nov 2019

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Yazar: Yunus AYATA *

**ÖMER SEYFETTİN ÖLDÜ (MÜ?): İKİNCİ ÖLÜM YILDÖNÜMÜ MÜNASEBETİYLE
ÖMER SEYFETTİN HAKKINDA YARIN DERGİSİNDE ÇIKAN YAZILAR**

Özet: Modern Türk hikâyeciliğinin kurulmasında önemli bir rolü olan Ömer Seyfettin, ölümünün ardından sanılanın aksine sahipsiz kalmamış, arkadaşları ve sevenleri ona olan son vazifelerini yerine getirmişlerdir. Devrin basın yayın organları da haber niteliğinde de olsa sayfalarında onun ölümüne yer vermişlerdir. İlerleyen günlerde ve yıllarda da basın yayın organlarının bu ilgisi artarak devam etmiştir. Onun hayatı ve eserlerini konu alan özel bölümler ve anma sayıları basılmıştır. Bunlardan biri de *Yarın* dergisidir. *Yarın* dergisi, 1922 yılında çıkardığı 21. sayısının bir bölümünü Ömer Seyfettin'e ayırarak devrin edebiyatçılarının onun ölümü ve edebî hayatı hakkındaki görüşlerine yer vermiştir. Ömer Seyfettin'in ikinci ölüm yıldönümü münasebetiyle kaleme alınan makale ekinde metni verilen bu yazılarda, zaman zaman onun şahsiyeti, edebî kişiliği ve üslubu hakkında eleştirel mahiyette görüşler ifade edilmekle birlikte, yazı sahiplerinin onun vefatının Türk hikâyeciliği için büyük bir kayıp olduğu fikrinde birleştikleri görülmektedir. Hepsinin bu acı kayıptan dolayı çok üzgün oldukları da bu yazıların muhtevassından anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ömer Seyfettin, *Yarın Dergisi*, Ali Canip, Türk Hikâyesi, Maupassant Tarzı Hikâye

---

**IS ÖMER SEYFETTİN DEAD?: ARTICLES PUBLISHED ABOUT ÖMER SEYFETTİN IN
THE JOURNAL OF YARIN ON THE OCCASION OF HIS SECOND DEATH
ANNIVERSARY**

Abstract: Ömer Seyfettin, who played a major role in the foundation of Modern Turkish story telling, was not forgotten after his death, more over, contrary to popular belief, his friends and followers fulfilled their last duty to him. The Turkish press also wrote about his death even if it was for further purpose of reporting the current event on their pages. The press increasingly became concerned for him in the following days and years. Some special chapters and memorial issues, one of which was the journal of *Yarın*, were published about his life and works. The Journal of *Yarın* devoted a part of its 21st issue, which was published in 1922, to Ömer Seyfettin, and included the views of men of letters in that period about his death and his literary life. Even though in those articles, who setext was given in the supplement of the articles written on the occasion of Ömer Seyfettin's second death anniversary, critical opinions were occasionally expressed about his personality, literary personality and style, it is obvious that the authors agreed his death was a great loss for Turkish story telling. It is understood from the content of these writings that they are all very sorry for this painful loss.

Keywords: Ömer Seyfettin, *The Journal of Yarın*, Ali Canip, Turkish story, Maupassant style of story

---

*Prof. Dr., Erciyes Üniv. Edebiyat Fak. Türk Dili ve Edebiyatı Bl./KAYSERİ, email: yunusayata@erciyes.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0965-3644

Giriş

Çok az insan öldükten sonra ailesi ve yakınları dışında hatırlanır. Ailesi ve yakınları tarafından hatırlananlar da bir müddet sonra unutulmaya mahkûm olur. Bu ilahi kanunun dışına çok az insan çıkabilir. Bunlardan birisi de Türk hikâye yazarı Ömer Seyfettin'dir. Ölümünün üzerinden 100 yıl geçmesine rağmen onun hikâyeleri her kesimden ve her yaştan insanlar tarafından okunuyor; onun yaktığı fikir meşalesi hâlâ günümüzü aydınlatıyor. Çalkantılı bir dönemde yaşamasına ve genç yaşta vefat etmesine rağmen Türk edebiyatına azımsanmayacak bir külliyat kazandırmış olan Ömer Seyfettin¹, ölümünden hemen sonra ve daha sonraki yıllarda hep ilgi odağı olmuştur. Türk okuru onun yazdıklarında kendinden bir şeyler bulmuş, gördüğü ilgi neticesinde eserleri defalarca basılmıştır.

Dostlarına "cancâzım" diye seslenmeyi âdet edinen Ömer Seyfettin, 6 Mart 1920 tarihinde 36 yaşında vefat etmiş; cenazesi genç neslin elleri üstünde gözyaşlarıyla "7 Mart 1920 günü Kuşdilineki Mahmut Baba Türbesi yanındaki mezarlığa defnedilmiştir. Cenaze törenine yazarın yakın arkadaşları ve Galatasaray, Kabataş, İstanbul, Kadıköy Sultanileri ve Darülmuallimin öğrencileri katılmıştır."² Ölümünün ardından, günümüzde de yanlış bir bilgi olarak basın yayın organlarında ve sanal ortamlarda dolaşan cenazesine kimsenin sahip çıkmaması sebebiyle cesedinin kadavra olarak kullanıldığı bilgisinin aksine, süreli yayınlar Ömer Seyfettin'in ölümüne kayıtsız kalmamış,^{7, 8 ve 10 Mart 1920 tarihlerinde yayımladıkları nüshalarının ikinci ve üçüncü sayfalarında, okurlarını büyük yazarın ölümünden haberdar ettikleri gibi cenaze töreniyle ilgili bilgi de vermişlerdir. *Alemdar*, *Genç Yolcular*, *İleri*, *İnci*, *Servet-i Fünûn*, *Peyâm-ı Sabah*, *Tasvir-i Efkâr*, *Tercüman-ı Hakikat*, *Vakitve Yeni Güngazetelerinde* yazarın kaybindan duyulan derin üzüntüyü aksettiren yazı ve haber metinlerine yer verilmiştir.³⁴ "Bahsi geçen yayın organlarının kimisinde Ömer Seyfettin'in}

¹ Modern Türk hikâyeciliğinin öncü yazarlarından ve Maupassant tarzı diye adlandırılan hikâyeyi Türk okuruna tanıtan Ömer Seyfettin 36 yıllık kısa ömrüne tespit edilebildiğine göre –şimdilik- hikâye (165 adet) (Argunşah 2020: 47-54), şiir (88 adet) (Polat 2014: 35), makale (222 adet) (Argunşah 2021:23-35), hatırat, tiyatro, deneme, tenkit, masal ve tercüme sığdırmış üretken bir yazardır.

² Koray Üstün, "Yüz Yıl Önce Yüz Yıl Sonra: Ömer Seyfettin'in Vefatının Türk Basınındaki Görünümü", *Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan*, ed., Alev Sınar Uğurlu, Selçuk Kırılı, Bursa: Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi, 2020, s. 351.

³ Abdülhakim Tuğluk, "Ömer Seyfettin'in Ölümünün Gazete ve Mecmualardaki Yansımaları", *Sonsuza Uzanan Ses: Ömer Seyfettin*, ed., Hülya Argunşah, Abdullah Şengül, Murat Gür, İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020, s. 111.

⁴ Üstün, "Yüz Yıl Önce Yüz Yıl Sonra", s. 350.

vefatına dair ayrıntılara yer verilmiş kimisinde de onun dil ve edebiyata hizmetlerinden söz edilmiş, hayatı, edebî şahsiyeti gibi konularda mütalaalarda bulunulmuştur.”⁵.Birçoğu imzasız olarak yayımlanan haber niteliğindeki bu kısa yazıların yanı sıra, Hakkı Tarık ve Yakup Kadri gibi devrin önemli yazarları da onun ölümünden duydukları üzüntüyü okurlarıyla paylaşmışlardır. Haber vermek kaygısıyla kaleme alınan bu yazılarda yazarın “Türkçenin en başarılı hikâyecisi olarak anılan ve Millî Edebiyat’ın gelecek nesillere iz bırakacak eserlerinin sahibi olan Ömer Seyfettin’in dili temiz yazarların başında gelen çok önemli bir kalem olduğu vurgulanarak onun yalnız hikâye türünde değil şiirleriyle Türkçeye önemli katkılar sunduğu söylenilmiştir.”⁶.Ayrıca hayatı hakkında kısa kısa bilgiler verilmiş, onun lisan ve sanat alanında gerçekleştirdiği cesur hamleleriyle gençlik üzerinde oluşturduğu etkiden bahsedilmiştir.⁷Ömer Seyfettin’in “edebiyatımızdaki son ve hakiki inkılabın müebbedenta’zize layık”⁸ kahramanlarından biri olduğuna vurgu yapılmıştır. Sade, zarif Türkçeyi Yakorit’te “millî mevcudiyetimiz için sezdiği tehlikeden ilham alarak kendine gaye” edindiği ve “son nefesine kadar onu yazılarıyla, fikirleriyle neşre u tamiminden geri” kalmadığı ifade edilmiştir.⁹

Ömer Seyfettin’in ölümü üzerine yazılanlar sonraki yıllarda da sürmüştür. O, eserleriyle, fikirleriyle Türk efkâr-ı umumiyesini etkilemeye devam etmiştir. Günümüzde de bu etki yoğun bir şekilde sürmektedir. Hikâyelerinin ve makalelerinin tekrar tekrar baskılarının yapılması, onun hakkında birçok makale ve kitap yazılması bunun en büyük delilidir. Ömer Seyfettin, ölümünden sonra çeşitli basın yayın organları tarafından da değişik zamanlarda anılmıştır. Bunların bazıları sayfalarının bir bölümünü bazıları da tamamını ona ayırmıştır. Bunlardan biri de 13 Teşrin-i Evvel 1337 (13 Ekim 1921) ile 15 Eylül 1338 (15 Eylül 1922) tarihleri arasında 43+2 sayı haftalık olarak Perşembe günleri yayımlanan *Yarın* dergisidir.¹⁰Dergi, “ikinci sene-i

⁵ Tuğluk, “Ömer Seyfettin’in Ölümü”, s. 111.

⁶ Üstün, “Yüz Yıl Önce Yüz Yıl Sonra”, s. 351.

⁷ Yakup Kadri Karaosmanoğlu [Y.K. imzasıyla], “Hafta Musahabesi: Ömer Seyfettin”, *İkdam*, 8288 (10 Mart 1920), s. 2.

⁸ Hakkı Tarık [US], “Ömer Seyfettin Bey”, *Vakit*, 838 (7 Mart 1920), s. 1.

⁹ İmzasız, “Ömer Seyfettin Merhumun Resm-i Tedfini”, *Yeni Gün*, 353 (8 Mart 1920), s. 1.

¹⁰ İki cilt hâlinde toplanan *Yarın* dergisi, başlığında, birinci sayı hariç ilk cildin bütün sayılarında yazdığı üzere, “ilmî, edebî, içtimai, resimli” bir dergidir. Yayın ilkeleri Türk düşünce tarihinde önemli bir yere sahip olan Celal Nuri (1881-1938) ile kardeşi Suphi Nuri [İleri] (1887-1945) tarafından belirlenmiştir. Sayfalarında 29’u kadın olmak üzere 200’den fazla imzaya yer veren *Yarın* dergisi “herhangi bir edebî mektebin mesul organı değildir.” (Şeçkin ve Yıldız 1993: 33). Ali Şükrü Matbaasında basılan derginin mesul müdürü 34. sayıya kadar Suphi Nuri’dir. Bu sayıdan itibaren mesul müdürlüğü Tahsin Fazıl [Öner] üstlenmiştir.

devriye-i vefatı münasebetiyle" 9 Mart 1338 (1922) tarihli 21. sayısının 1-4. sayfalarını Ömer Seyfettin'e ayırmıştır. Ömer Seyfettin'in cepheden çekilmiş büyük boy bir fotoğrafının da yer aldığı bu bölümün hazırlanmasında onun yakın arkadaşı Ali Canip [Yöntem]'in büyük katkısı olduğu aşikârdır. Bu özel bölümde başta Ali Canip olmak üzere devrin önemli yazarları, yazar hakkında değerlendirmelerde bulunmuştur. Özel bölüme Ali Canip [Yöntem], İbrahim Alaattin [Gövsâ], Hüseyin Rahmi [Gürpınar], Hıfzı Tevfik [Gönensay], Halit Ziya [Uşaklıgil], Halit Fahri [Ozansoy], Halil Nihat [Boztepe], Halide Nusret [Zorlutuna], Refik Halit [Karay], Suat Derviş [Baraner], Kesriyeli Sıtkı [Mehmet Sıtkı Akozan], [M]. Akil Koyuncu, Ali Ulvi [Elöve], Faruk Nafiz [Çamlıbel], Fazıl Ahmet [Aykaç] ve Fehmi Razi [Caner] olmak üzere 16 yazar, yazılarıyla katkıda bulunmuştur. Bunlardan sadece Ali Canip iki yazı kaleme almıştır. Özel bölümdeki en uzun yazılar da bunlardır.

Ali Canip, Ömer Seyfettin hakkında kaleme aldığı ilk yazıda onun hayat hikâyesini kısaca anlatmıştır. Bu yazıda; Ömer Seyfettin'in Gönen'de doğduktan sonra henüz iki üç yaşında iken okumaya ve yazı yazmaya olan merakı, tahsil hayatı, muallimliği, askerliği, yazarlığı ve 1336 (1920) yılında ölümü hakkında kısa bilgiler verildikten sonra onun psikolojisi ve edebî şahsiyeti değerlendirilmiştir. Yazarın psikolojisi hakkında Ali Canip özetle şunları söyler: Ömer Seyfettin, zeki, neşeli, hayatı pek seven, yaşamaktan zevk alan, gözünden bir damla yaş aktığını kimsenin görmediği, kederi hiç sevmeyen, hiddeti tuhaf, yaratılıştan sanatkâr, "muvazenesiz, hatta eksantrik", herkese tuhaf tuhaf nasihatler veren, "izzet-i nefsi pek galip", "başkalarının hissiyatına (...) çok râğbet" eden, sinirli, çabuk sıkılan, "buna rağmen okurken, yazarken dikkate şayan bir azim" gösteren "sabahtan akşama kadar, hiç durmaksızın yazı" yazabilen ve "zahiren bir lafı bir lafına uymaz bir adam gibi" görünen biridir. Ancak "hakikaten ve ciddi telakki ettiği noktalarda bariz bir seciye" sahibidir. Ölünceye kadar "nasyonalist" kalmış ve siyasi kanaatini bir defa dahi değiştirmemiştir. "Fırka adamlarıyla

---

Son iki sayısı on beş günde bir olmak üzere "spor" dergisi olarak çıkmıştır. "Yarın edebî açıdan yönünü batıya çevirirken, içtimaî değişmelerde de aynı tutum içerisine girmiştir." Dergi, ilk sayılarından itibaren kapak resmi olarak "dış görünüş itibarıyla asrî kadın tipine örnek teşkil edecek" bir kadın resmine yer vermiştir (Seçkin ve Yıldız 1989: 36). Derginin bu tavrında Soyadı Kanunu çıktıktan sonra İleri soyadını alacak olan mesul müdür Suphi Nuri'nin rolü büyüktür. *Yarın* dergisinin "Millî Mücadele'ye karşı sempatinin beslendiği fakat bunun yansıtılmadığı devre, bu sempatinin daha fazla gösterilmeye başlandığı devre" olmak üzere iki dönemi vardır: (Seçkin ve Yıldız 1989: 39). Bir fikir mecmuası olmayan *Yarın* dergisinin ilk devresinde birkaç fotoğraf dışında Millî Mücadele ile ilgili yazı ve fotoğraflara yer verilmez. İkinci devresinde bu tavrını değiştiren dergi, 21. sayısında Mustafa Kemal'in fotoğrafına kapağında yer verir. Dergi, 14 Eylül 1338 (1922) tarihli 42. sayısının tamamını Millî Mücadele'ye ve onun komutanları ile ileri gelenlerinin fotoğraflarına ayırır.

temasta" bulunmuş "fakat kimseye çömezlik" etmemiştir. Yeni Lisan'ın "müdafî ve mücahidi"dir. "Yeni Lisan ve güzel Türkçe için" çalışmıştır. Kindar değildir, uzun süre kimseye dargın durmayan biridir. "Garip vakalar dinlemekten ve anlatmaktan derin bir haz duyar", "caka satanları, nümayişçileri sevmez (...) fakat hayatlarıyla çok meşgul olur" ve Efruz Bey'i bunları maskara etmek için yazmıştır.

Ali Canip onun edebî şahsiyeti hakkında ise şunları söyler: Edebiyat dünyasına "fantezi" ile girdiğini, "Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür!" hikâyesinin onun ilk temayülünü gösterdiğini ve ciddi ve realist olduğunu ifade eder. "Bahar ve Kelebekler" ve "Bomba" hikâyeleri onun bu vadideki başarısını gösterir. Sonra tekrar fanteziye dönen Ömer Seyfettin'de Ali Canip'e göre "görmek"ten ziyade "bulmak" kabiliyeti vardır; hikâyelerindeki tipleri hayattan almaz, kafasından çıkarır adeta; "hikâye için ehemmiyetsiz bir vakia kendisine kâfi gelir (...) hakikatten uzaklaşır yahut hakikati maskara eder (...) fakat asla tadını kaçırmaz". O, hayatının sonuna doğru artık roman ve piyes yazacağını söylemiş, yarıda kalmış birkaç roman kaleme almış ve *Mahcupluk İmtihanı* unvanlı bir perdelik komedi yazmıştır. Arkadaşına hayran olan Ali Canip, Ömer Seyfettin'in lisanının "gayet sade, temiz, yalnız biraz (...) kuru" olduğunu söyledikten sonra yazının sonunu "Hikâyecilerimiz içinde yazmak ve teknik hususunda o kadar daha mahirini tanımıyorum." diyerek sözlerini bağlar.

Ali Canip'in yakın arkadaşı Ömer Seyfettin hakkında *Yarım* dergisinde kaleme aldığı ikinci yazı, onun ölüm hastalığına dair notlarını ihtiva eden günlüklerinden oluşmaktadır. Bu notlarda 23 Şubat 1920 Pazartesi gününden 6 Mart 1920 Cumartesi gününe kadar süren on üç günlük Ömer Seyfettin'i ölüme götüren hastalık süreci adım adım takip edilebilmektedir. İlk not Pazartesi, 23 Şubat 1920 tarihini taşımaktadır. Ömer Seyfettin mektepte rahatsızlanmış ve o geceyi Ali Caniplerde geçirmiştir. Başlangıçta hastalığın sıtma olduğu düşünülmüştür. Ömer Seyfettin'in başı çatlayacak kadar ağrıyaktadır ve eski neşeli hâlden eser kalmamıştır. İhlamur içmiş iki aspirin almış ve erkence yatmıştır. Ertesi sabah ise evine gitmiş, yatağını sobalı odaya sürüklemiş, yatmıştır. Geç vakit Ali Canip ona uğramış, onun perişan hâlini görünce kendi evine götürmeyi teklif etmiş; ancak Ömer Seyfettin yolda üşüterek daha fazla hasta olma korkusuyla bu teklifi reddetmiştir. İkinci not Salı, 24 Şubat 1920 tarihindedir. Ali Canip erkenden Ömer Seyfettin'e gitmiş ve onu hep başından şikâyet eder bir hâlde bulmuştur. Ömer Seyfettin'in kız kardeşi de oradadır. Biraz neşelidir, şundan bundan konuşurlar. Ali Canip bir müddet sonra Ömer Seyfettin'in yanından ayrılır. Bu arada Doktor Hakkı Bey gelir ve hastalığa "nevrâlji" teşhisini

koyarak ilaç verir. Ali Canip geldiğinde Ömer Seyfettin ona “İş berbat, (...) nevralsi, ya çok sürerse. Biz çalışarak para kazanır âdemleriz. Mektep, gazete ne olacak?” diye hayıflanır. Ali Canip Ömer Seyfettin’in hastalığını abarttığını düşünmektedir. Kendisine bakması için geçici bir hizmetçi tutar. Üçüncü not Çarşamba, 25 Şubat 1920 tarihindedir. Ali Canip annesiyle beraber erkenden Ömer Seyfettin’e gider. Onu hastalığından korkmuş, heyecanlı bir vaziyette bulur. Biraz teselli eder. Dönüşte vapurda Doktor Tevfik Rüştü’ye rast gelir ve onun hâlini anlatır. Doktor Tevfik Rüştüertesi gün Neşet Ömer ile birlikte Ömer Seyfettin’e uğrayacağını söyler. Ali Canip geç vakit *Akşam* gazetesi ile Ömer Seyfettin’e tekrar uğrar. Ömer Seyfettin gazeteyi okur, biraz sohbet ederler. Ali Canip, hâlâ hastalığın önemli bir şey olmadığını, bir iki güne kadar geçeceğini ve Ömer Seyfettin’in gereğinden fazla heyecan gösterdiğini düşünmektedir. Dördüncü not Perşembe, 25 Şubat 1920 tarihindedir. Ömer Seyfettin az çok neşelidir. Ancak hep bir baş ağrısından şikâyet etmektedir. Sohbet sırasında heyecanı biraz azalmakta, ağrısını biraz unutmaktadır. O gün Köprülüzade Fuat da gelmiştir. Şundan bundan, siyaset dedikodularından alayla bahsederler. Beşinci not Cuma, 27 Şubat 1920 tarihine aittir. Güzel bir gündür. Ali Canip işlerini bitirdikten sonra Ömer Seyfettin’e uğrar. Biraz sonra Köprülüzade Fuat bacanağı Binbaşı Cemal Beyle beraber gelir. Ömer Seyfettin artık başından şikâyet etmemektedir. Ancak şimdi de sürekli ellerinin parmaklarını ovuşturmakta, hizmetçiye bileklerini sıktırmakta, “parmaklarım, sanki damarlarım çatlayacak. Geriliyor.” diye şikâyet etmektedir. Böyle devam edemeyeceğini düşünen Ali Canip ve yanındakiler Tevfik Rüştü ve Neşet Ömer’e gitmeye karar verirler. Altıncı not Cumartesi, 28 Şubat 1920 tarihine aittir. Bir araba tutarlar ve İki birlikte Neşet Ömer Bey’in evine giderler. Doktor Neşet Ömer Bey, Ömer Seyfettin’i muayene eder. Muayene sonucunda “Nevralji ile romatizma karışık” teşhisini koyar ve reçete yazar. İlaçları yaptırdıktan sonra eve dönerler. Ancak Ömer Seyfettin’in heyecanı yine fazlaşır. Geç vakitte sayıklamaya da başlar: “Bu ev benim değil. Ben bahriyeliyim gibi geliyor. Ben buraya ne zaman geldim?” gibi saçma şeyler söylemektedir. Yedinci not Pazar, 29 Şubat 1920 tarihine aittir. Ali Canip pazar günü erkenden Ömer Seyfettin’e gider. Hizmetçi Ömer Seyfettin’in gece epeyce hezeyanlar gösterdiğini söyler. Ali Canip gelmeden önce “Acaba hafızamı toplayabilir miyim?” diye Ömer Seyfettin bir sayfalık bir şey yazmıştır. Gece yarısına kadar annesiyle birlikte beklerler. Ömer Seyfettin hiç uyumaz. “Adalın” verirler ancak bir netice elde edemezler. Sayıklamaları sürmektedir. Ateşi 38,5 derece olmuştur. Ali Canip, Neşet Ömer Bey’i telefonla arar ve ertesi gün öğleden sonra gelmesi üzerine randevulaşırlar. Gece sabaha karşı eve

dönerler. Sekizinci not Pazartesi, 1 Mart 1920 tarihine aittir. Ali Canip saat on gibi Ömer Seyfettin'dedir. Ateşi devam etmektedir. Gece onlar ayrıldıktan sonra Ömer Seyfettin hezeyana başlamıştır. O gün DoktorNeşet Ömer Bey gelmemiş telefonla ilaçlara devam etmelerini söylemiştir. Ömer Seyfettin biraz konuşabilecek kadar iyidir. Uyuyabilse bir şeyi kalmayacağını düşünmektedir. Dokuzuncu not Salı, 2 Mart 1920 tarihlidir. Ali Canip mektepte “muallimîn meclisi” olduğu için ancak akşamüzeri Ömer Seyfettin'e uğrayabilmiştir. Hastanın ateşi hâlâ 38,5 derecedir. Hezeyan pek azdır; Ali Canip'le fena konuşmaz. Hatta onun aldığı *Tan* gazetelerini okumaya çalışır. Bazı haberlere alaka gösterir. Akşama doğru her şeyi iki görmeye başlar. Onuncu not Çarşamba, 3 Mart 1920 tarihlidir. Erkenden Ömer Seyfettin'in yanına giden Ali Canip, onu pekiyi bulmaz. Çünkü gece fazla sayıklamıştır. Derslerini vermek üzere kısa bir müddet yanından ayrılır. O, döndükten bir müddet sonra Doktor Neşet Ömer Bey gelir. Ömer Seyfettin'in durumu gittikçe fenalaşmaktadır. Kendisini kaybetmekte, sayıklamaktadır. Doktor, Ali Canip'e Ömer Seyfettin'in geçmişte bir hastalığı olup olmadığını sorar. Ali Canip'ten “Bilmiyorum!” cevabını alır. Konsültasyon yapmak üzere onu fakülteye götürmeye karar verirler. O gece Ömer Seyfettin hiç uyuyamaz. Nöbetleşe başında beklerler. Halüsinasyonları artar, gaz sobası diye masa üstünde yanan lambaya saldırır. Yatakta iki dakika aynı vaziyette duramaz. Durumu gittikçe kötüleşmektedir. On birinci not Perşembe, 4 Mart 1920 tarihlidir. Ali Canip Ömer Seyfettin ile ilgilenmekten bitap düşmüştür. O gün Ömer Seyfettin'i komşusu Rıdvan Bey'le beraber fakülteye götürürler. Yazar, araba ile giderken biraz açılır gibi olur. Daima kapalı duran göz kapaklarını kaldırır, fersiz gözlerle dışarı bakmak ister. Ali Canip bu durumdan ümitlenir. Haydarpaşa'ya yaklaştıkları sırada Ömer Seyfettin'e “Neredeyiz” diye sorar. “Köprü! Köprü'nün yanında!” cevabını alır. Doğru cevap alıp almadığından emin olamaz. Tekrar “Hangi köprü canım?” diye sorar. “Şey, şimendifer köprüsü. Tren geçiyor, açılacak. Geçegeçiz” cevabını alır. Alınan cevap doğrudur. Ömer Seyfettin yokuşta Ali Canip'in kulağına eğilerek araba parasını Rıdvan Bey'e verdirmemesini söyler. Bu makul sözler Ali Canip'i çok sevindirir. Fakülte merdivenlerini yardım almadan çıkar. Odasında bir saat kadar otururlar. Her şey yolunda görünmektedir. Bu sebeple Ali Canip arkadaşından ertesi gün gelmemek üzere izin alır. On ikinci not Cuma, 5 Mart 1920 tarihlidir. Ali Canip o gün fakülteye gitmez. Ancak eve hasta ziyareti için diş tabibi Şevki Bey'le Cafer gelirler. Onlara arkadaşlarını fakülteye götürdüklerini söyler. Günlüklerdeki son not Cumartesi, 6 Mart 1920 tarihlidir. Ali Canip cumartesi öğle üzeri fakülteye gittiğinde Ömer Seyfettin'i bıraktığından daha bitap

bulur. Elleri ter içindedir. Düzensiz nefes alıp vermektedir. Gece çok sayıklamış, “Burası hastane değil tımarhane. Ben Canip’e gideceğim.” demiştir. Dalgındır, Ali Canip’i bile tanımaz. Ateşi 39,2 derecedir ve şekeri de litrede 28’dir. Ali Canip ertesi gün erkenden gelmek üzere yeis içinde yanından ayrılır. Hâlâ ümidini muhafaza etmektedir. Ona göre Ömer Seyfettin ve ölüm birbirine tamamıyla yabancı iki şeydir. Günlükte bundan sonraki satırlar artık can yakıcıdır. Ali Canip, eve dönerken deniz kenarında hizmetçiye rast gelir. Hizmetçi ona doğru koşmaktadır. Merakla “Ne var?” diye sorar. Hizmetçiden “Sizi tıbbiyeden istiyorlarmış. Rıdvan Beyler de bekliyorlar.” cevabını alır. Ali Canip soluk soluğa Rıdvan Beylere gittiğinde Ömer Seyfettin’in öldüğünü öğrenir.

Yarın dergisindeki üçüncü yazı İbrahim Alaattin [Gövsâ] tarafından 13 Şubat 337 (1921) tarihinde kaleme alınmıştır. Ömer Seyfettin’in eserleri ile şahsiyeti arasında bağlantı kurulan yazıda, onun şahsiyetinin kimseye benzemediğine vurgu yapılmakta; hikâyelerinde şahsiyetinden izler bulmanın mümkün olduğu ifade edilmekte ve ayrıca onun merceğiyle görülüp tespit olunması çok gerekli bir takım konuları ve tipleri hatırladıkça onu kaybetmenin acısının daha fazla hissedildiği söylenmektedir.

Yarın dergisindeki dördüncü yazı Hüseyin Rahmi [Gürpınar]’ye aittir ve 12 Şubat 1921 tarihinde kaleme alınmıştır. Yazıda Ömer Seyfettin’i kaybetmiş olmanın üzüntüsü dile getirildikten sonra onun “İmlada, ifadede, tasvirde, düşünüşte eski tarzlarımızın paslanmış bağlarından her gün birini silkererek kaleminden atan bu müceddit zekâ” olduğu ifade edilmektedir. Ayrıca henüz üslubunun tam anlamıyla oturmadığı yaşasaydı istikametini bulacağı söylenmektedir. Ona göre “Ömer Seyfettin ile Türk hikâyeciliğinin pek feyizli bir istikbali ufûl” etmiştir.

2 Mart 1337 (1921) tarihinde Hıfzı Tevfik [Gönensay] tarafından kaleme alınan yazı Ömer Seyfettin’in ölümünün ikinci yılı münasebetiyle *Yarın* dergisinde yayımlanan beşinci yazıdır. Yazıda, Hıfzı Tevfik, Ömer Seyfettin’i daima “neşe ve şetareti” ile hatırladığını ve bu neşenin de kendisine bir hüznün verdiğini ifade ettikten sonra onun tebessümünde “gizli bir melal” bulunduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, Hıfzı Tevfik, onun hikâyelerinin devrin hicvi olduğunu, ölümüyle arkadaşlarının kalplerinde ve edebiyat âleminde bir boşluk bıraktığını ifade etmektedir.

Yarın dergisindeki altıncı yazı 14 Şubat 1921 tarihlidir ve Halit Ziya [Uşaklıgil]’ya aittir. Yazıda, Halit Ziya, parlak bir deha olarak gördüğü Ömer Seyfettin’in ilk hikâyesini okuduğunda onu “bir hikâye-nüvis” olarak gördüğünü, ondan sonra ne zaman bir hikâyesini görse okumadan geçemediğini ve her defasında bu kanaatinin daha da pekiştiğini belirtir. Eğer

Ömer Seyfettin sanatkârları yolundan saptıran “kabilyet-i fitriye haricinde taharri-i muvaffakiyet hevesiyle mizah-perdazlığa dökülmek istemeseydi”, onun hakkındaki bu kanaatinin artarak devam edeceğini ifade eder.

Millî Edebiyat akımının en faydalı şahsiyeti olarak nitelenen Ömer Seyfettin’in büyük bir üslup-kâr olmadığı ancak “temiz, pürüzsüz ve sade bir lisanla” yazdığı vurgulanarak başlanan *Yarın* dergisindeki yedinci yazı Halit Fahri [Ozansoy]’ye aittir. Yazıda hikâyeleri arasında “Bomba”, “NaşNaş”, “Falaka” gibi unutulmayacak küçük şaheserlerin olduğu ve hikâyelerinin tahkiye itibarıyla kuvvetli olduğu ifade edildikten sonra Ömer Seyfettin’in modaya uyararak “millî tipleri göstereceğim diye çok kere o nispette garaip-perest görünmeye” çalışması eleştirilir. Ona göre son hikâyeleri tamamıyla “marazi bir halet-i ruhiyenin” ürünüdür. Halit Fahri, Ömer Seyfettin’in sanatını eleştirdikten sonra hakkını da teslim eder. O yaşasaydı edebiyatımıza şüphesiz daha çok faydası olacağını söylemekten geri duramaz. Ömer Seyfettin’in ölümüyle Türk edebiyatı “en şahsi ve kıymetli bir evladını” kaybetmiştir. Ancak, Halit Fahri’ye göre, Ömer Seyfettin’in “millî mefkûreli gençliğin kalbinden namı asla silinmeyecektir”.

Yarın dergisindeki sekizinci yazı Halil Nihat [Boztepe]’a aittir. Yazı, yaşlılarının aksine Ömer Seyfettin’de devrindeki yazarların tesir ve nüfuzunun görülemeyeceği, bu özelliğiyle bir istisna olduğu belirtilerek başlar. Halil Nihat’a göre, yeniliğe âşık olan Ömer Seyfettin, kendinden evvel hatta kendi zamanında gelenlerle meşgul olmamış, bakışlarını daima geleceğe çevirmiştir. Halil Nihat, eğer eskiyi iyi tanımış olsaydı Ömer Seyfettin’in edebiyat âleminde tam manasıyla bir inkılap vücuda getirebileceğini vurgular. Ona göre, zeki ve hoş sohbet olan, hayatı daima gülünç tarafından telakki eden, gülen ve güldüren Ömer Seyfettin’in fikirleri “ifrat ve tefrit” arasında gidip gelmekten kurtulamaz. Bu eleştiri cümlesini söyledikten sonra yazıların hepsini başarılı bulmadığını, onun da pek çok yazar gibi maişet kaygısıyla yazdığını, her zaman sanat için, kendi zevki için yazmadığını belirtir. Onun gibi yenilik âşığı olanlara her devirde ihtiyaç vardır. Onun ölümü tafisi pek güç bir boşluk doğurmuştur.

Yarın dergisindeki dokuzuncu yazı 31 Şubat 1920 tarihlidir ve Halide Nusret [Zorlutuna]’e aittir. Samimi bir dille kaleme alınan yazıda, Halide Nusret, önceleri düz ve duru lisanını beğendiği Ömer Seyfettin’i asıl ölümünden sonra tanıdığını ve sevdiğini belirtmiştir. Üretken hikâyecinin ölümü, Halide Nusret’in içini acıtmıştır.

Yarın dergisindeki onuncu yazı Refik Halit [Karay]’e aittir. Refik Halit, Yeni Lisan’ın önderi olan Ömer Seyfettin’in eserlerinde iki önemli özellik görür. Bunlardan birincisi lisanındaki sadelik ve doğruluk, ikincisi

tahkiyesindeki maharet ve cazibedir. Refik Halit'e göre; herkesten fazla çalışmış olmasına rağmen fikirlerindeki garabetin tesiriyle hizmeti kadar mevki kazanamamış, layık olduğu edebî mevki elde edememiş; onun vefatıyla yeni edebiyat mimarını değil, en gayretli bir ustabaşısını kaybetmiştir.

Okuyucuları tarafından onun kadar sevilen ve takdir olunan bir hikâyecinin pek az olduğu vurgulanarak başlanan yazı Suat Derviş [Baraner]'e aittir ve Ömer Seyfettin'in ölümünün ikinci yılı münasebetiyle *Yarın* dergisinde yayımlanan on birinci yazıdır. Suat Derviş onun ölümüne hâlâ ağlayan okuyucularının bulunduğu, okuyucuları üzerinde onun eserlerinin tatlı ve silinmez tesirler bıraktığını söyler. Ona göre; Türk edebiyatına kısa bir zaman içinde üslup, fikir ve mevzu itibarıyla çok değerli ve şahsi eserler hediye eden Ömer Seyfettin'in ölümüyle hikâyeciliğimizde doldurulamaz bir boşluk oluşmuştur.

Ömer Seyfettin hakkında kısa bir yazı kaleme alanlardan biri de Kesriyeli Sıtkı [Mehmet Sıtkı Akozan]'dır. Bu, Ömer Seyfettin'in ölümünün ikinci yılı münasebetiyle *Yarın* dergisinde yayımlanan on ikinci yazıdır. Kesriyeli Sıtkı, Ömer Seyfettin'in "asırdaki gelen, fakat pek çabuk giden değerli bir hikâyeci aynı zamanda nafiz bir muharrir" olduğuna vurgu yaptıktan sonra zaman ve çevrenin "onu diğer kıymetli ölümlerden daha çabuk ve daha genç" öldürdüğünü söyler

[M]. Âkil Koyuncu da Ömer Seyfettin hakkında yazı kaleme alanlardan biridir. Âkil Koyuncu'nun samimi bir üslupla kaleme aldığı yazı, dergideki on üçüncü yazıdır. Yazıda Ömer Seyfettin'in erken ölümünün sadece yakın dostlarını değil aynı zamanda bütün edebiyatı öksüz bıraktığı ifade edilir. Ona göre, Ömer Seyfettin'in "bugünkü ve yarınki manevi çocukları mirasından istifade etmesini bilirlerse edebiyatımız samimi hüviyetini almış olacaktır."

Dergi için on dördüncü yazıyı kaleme alan Ali Ulvi [Elöve], şekil ve mizacı itibarıyla, cevval ve orijinal olmasından dolayı Ömer Seyfettin'i bir sincaba benzettiği yazısında, onun sincap gibi seçici olduğuna vurgu yapar. Bir sincap gibi daima sağlam çürüğünden ayırdığını ifade eder. Lisandaki sadeleşmeye "daha kuvvetli hamleler verenler bir gün araştırıldığı zaman" Ömer Seyfettin'in bunlar arasında çok canlı tesirler bırakan şahsiyetinin derhal görüleceğini belirtir ve onun erken ölümünden duyduğu üzüntüyü dile getirir.

Dergideki on beşinci yazı Faruk Nafiz [Çamlıbel] tarafından kaleme alınmıştır. Faruk Nafiz'e göre, Ömer Seyfettin'in hikâyeleri ve sergüzeştleri, kendini tanıyanlar için hâlâ bir neşe kaynağıdır ve vefatı, ölümün korkunç

olmadığını ispat eden bir vefat olmuştur. Faruk Nafiz, onun matemini ancak hatıraları ve eserleri eski hararetini kaybetmeye başladığı zaman hissedecektir.

Yarın dergisindeki özel bölüme katkıda bulunanlardan biri de Fazıl Ahmet [Aykaç]'tir. Dergideki on altıncı yazı, ona aittir. Bu yazıda, Fazıl Ahmet, Ömer Seyfettin'in ölümünden dolayı içi sızlayanlardan birisinin de kendisi olduğunu ifade eder ve onu çok iyi anlayamamakla beraber pek ziyade sevdiğini söyler.

Yarın dergisindeki Ömer Seyfettin'in ölümünün ikinci yılı münasebetiyle yayımlanan on yedinci ve son yazı Fehmi Razi [Caner]'ye aittir. Fehmi Razi onun öldüğüne bir türlü inanmadığını, sanki bir köşenin başından yaramaz bir çocuk gibi "İşte hepinizi aldattım ya, cancâzım!" diyerekapansız çıkacağını düşündüğünü söyler. Ömer Seyfettin'in maneviyatının uzun bir müddet daha yaşayacağını belirtir.

Sonuç olarak; Ömer Seyfettin, hem yaşarken hem de öldükten sonra hikâyeleriyle ve fikrî yazılarıyla hep ilgi merkezi olmuştur. Modern Türk hikâyesinin kurulmasında önemli rol üstlenen Ömer Seyfettin, Yeni Lisan Hareketinin de Ziya Gökalp ve Ali Canip ile birlikte önde gelen isimlerindedir. Onun çok erken yaşta vefat etmesi, sanılanın aksine, sadece okurlar tarafından değil devrin edipleri tarafından da üzüntüyle karşılanmıştır. Devrin basın yayın organları onun ölümünün hemen ardından bu acı kaybı sayfalarından duyurmuşlardır. Ardından bu ilginin azalması beklenirken Ömer Seyfettin, vefat yıldönümlerinde veya çeşitli vesilelerle süreli yayınlarda hep yer bulmuştur. Bunlardan biri de Celal Nuri ve Suphi Nuri [İleri]'nin yayın politikasını belirlediği 1921-1922 yıllarında haftalık olarak 43+2 sayı yayımlanan *Yarın* dergisidir. Dergi, biraz da Ömer Seyfettin'in yakın arkadaşı Ali Canip'in gayretleriyle, 21. sayısında Ömer Seyfettin'e bir bölüm ayırarak devrin edebiyatçılarının onun ölümü ve sanatı hakkındaki görüşlerine yer vermiştir. Bu yazılarda, zaman zaman onun şahsiyeti, edebî kişiliği ve üslubu hakkında eleştirel mahiyette görüşler ifade edilmekte, yazı sahiplerinin onun genç yaşta vefatının Türk hikâyeciliği için büyük bir kayıp olduğu fikrinde birleştikleri görülmektedir. Hepsinin bu acı kayıptan dolayı çok üzgün oldukları da bu yazıların muhtevasından anlaşılmaktadır.

EKLER

İkinci Sene-i Devriye-i Vefatı Münasebetiyle Ömer Seyfettin

Hayatı: 1299 senesi Şubatının son günü Gönen'de doğdu. Babası Binbaşı Ömer Bey'dir. Daha iki üç yaşında iken yalnız kâğıt ve kurşunkalem ile oynardı. Bunu gören bir kadın hoca, validesine: "Maşallah çocuğun pek

hevesi var, bana yollasanız da okutmaya başlasam!" demiş. İşte böyle bir teklifle Ömer dört yaşında o kadıncağızın mektebine başlamıştır. "Ant"¹¹ ünvanlı hikâyesinde bu ilk mektep hayatına dair bir hatırasını anlatır. Aile, Gönen'den İstanbul'a gelince kendisini Aksaray'da Yusuf Paşa'da Mekteb-i Osmanîye verdiler. Oradan Baytar Mektebi'ne geçti, ikmal etti. Kuleliyi istemedi. Edirne İdadisine gitti. 1319'da Harbiye'den piyade mülazım-ı sâñisi olarak çıktı. 1322 senesine kadar İzmir Redif Fırkası'nda hizmet etti. 1322'de açılan İzmir Zabitan ve Efrâd Mektebine muallim tayin edildi. 1324 senesi mülazım-ı evvelikle Üçüncü Ordu Nizamiye taburlarına ve oradan Yakorit Hudut Bölüğüne nakil ve tayin olundu. 1326¹²senesi tedris ücretini vermek üzere askerlikten istifa etti, Selanik'e gitti. Orada intişara başlayan *Genç Kalemler*'de ve *Rumeli* gazetesinde muharrirlik etmeye başladı. İtalya Harbinden sonra tekrar orduya davet edildi. Ve son Balkan Muharebesi'ne iştirak etti. Yanya Kalesinde esir düşerek bir seneye yakın bir müddet esarete kaldı. İstanbul'a dönünce tekrar askerlikten istifa etti. Hiçbir memuriyet almadı: *Tanin*, *Türk Yurdu*, *İslam Mecmuası* vesaire gazete ve risalelerde muharrirlik ederek hayatını temine uğraştı. 1330 senesi münhal olan Kabataş Sultanisi edebiyat muallimliğine tayin edildi. Ölünceye kadar muallim ve muharrir kaldı. Hâlâ anlaşılamayan garip ve kısa bir hastalık neticesinde 1336 (1920) senesi martının altıncı cumartesi günü akşamüzeri bu fani dünyaya gözlerini yumdu.

Psikolojisi: Ömer neşeli bir gençti. Hayatı pek severdi; tanıdıklarım içinde yaşamaktan onun derecesinde zevk bulan henüz kimseye tesadüf etmedim. On-on beş senelik bir arkadaşım; gözünden bir damla yaşın aktığını görmedim. Kederli günleri olmaz değildi, olurdu. Hatta pek muazzep olduğu dakikaları hatırlıyorum. Fakat kederi hiç sevmez, ondan kaçmak çarelerini arardı. Hiddeti bile tuhaftı: Her zaman aile arasında söylediğim gibi kızmaz; âzârdı. Şüphesiz merhameti vardı; fakat "rahim adam" olarak gösterilemezdi. Yaratılışında sanatkârdı, binaenaleyh muvazenesiz, hatta "eksantrik"ti: Rumeli'nde hudut bölüğü kumandanı iken "Pek münasebetsiz, pek büyük!" diye Razlık'taki bütün horozların ibiklerini kestiği meşhurdur. Herkese tuhaf tuhaf nasihatler verirdi: Mesela Selanik Belediyesi sokak köpeklerini zehirliyor, halk arasında da bittabi aleyhtarane dedikodular oluyordu. Ömer

¹¹ Metinde sehven "Ana" olarak yazılmıştır. Ömer Seyfettin'in "Ana" isimli bir hikâyesi yoktur. Doğrusu *Genç Kalemler* dergisinin 11 Nisan 1328/24 Nisan 1912 tarihli 3. sayısında (s. 166-171) yayımlanan "Ant" olmalıdır (Ömer Seyfettin 2020: 278-285).

¹² Metinde sehven 1336 yazılmıştır. Ömer Seyfettin'in hayat hikâyesi incelendiğinde doğrusu 1326 (1911) olmalıdır. Çünkü Ömer Seyfettin 1911 tarihinde Ziya"Gökalp"ın arzusuna uyup, tazminatını ödeyerek, ordudan ayrılıp Selanik'e" yerleşmiştir (Tural 1984: 11)

belediye reisine “Zehirlemeyiniz, hadım ediniz, hem nesli tükenir, hem kimsenin haberi olmaz!” tavsiyesinde bulunmuştu.

İzzet-i nefsi pek galipti. Başkalarının hissiyatına da çok rağbet ederdi. Münasebet gelmişken küçüklüğüne ait bir vakayı anlatayım: “Mekteb-i Osmani”ye devam ediyormuş. Bir gün annesiyle Kadıköyü’nde akrabalarından birinin evine gitmişler. Bu ailenin de bir çocuğu varmış. Ömer bahçede beraber oynamak istemiş, annesi “Elbiseni kirletirsin!” diye razı olmamış. Ev sahipleri kendi çocuklarının eskice bir elbisesini giydirmeyi teklif etmişler, annesi üstündeki elbiseyi çıkarırken Ömer’in izzet-i nefsi pek bunalmış olmalı ki: “Anneciğim bilir misin ben seni neye benzetiyorum?” demiş. “Neye?” cevabını alınca “Çingene!” demiş ve galiba ağzına bir de küçük tokat yemiştir!..

Şüphesiz sinirliydi, bir şeyden çabuk bıkar, canı çabuk sıkılırdı. Fakat buna rağmen okurken, yazarken dikkate şayan bir azim gösterirdi. Sabahtan akşama kadar, hiç durmaksızın yazı yazdığını hatırlarım. Zahiren bir lafı bir lafına uymaz bir adam gibi görünürdü ve öyleydi, fakat bu, esasî umdeleriyle alakadar olmayan şeylere münhasırdı. Hakikaten ve ciddi telakki ettiği noktalarda bariz bir seciye gösterirdi. Ölünceye kadar nasyonalist kaldı. Siyasi kanaatini bir defa değiştirmiş olduğunu görmedim. Fırka adamlarıyla temasta bulundu, fakat kimseye çömezlik etmedi. Yeni Lisan’ın müdafisi ve mücahidi idi. On sene daima, daima onun için, Yeni Lisan ve güzel Türkçe için çalıştı. Çok zekiymiş, fakat garip bir ruhî halet [s. 1] gösterir, bir bahis olurken: “Nafile anlatma, artık zekâm işlemiyor; kabil değil anlayamayacağım” derdi.

Kimseye kin tutmazdı. Hele dargın hiç durmazdı. Mamafih kendi hayatını yazdığı bir defterde bazı şahıslara karşı içinden derin bir gayz beslediği görünüyor.

Garip vakalar dinlemekten ve anlatmaktan derin bir haz duyardı. Hatta alelade hadiselerin bile içinde bir tuhafılık keşif ve icat ederdi. Şüphesiz caka satanları, nümayişçileri sevmezdi, fakat hayatlarıyla çok meşgul olurdu. Edebiyatına bile sokardı: “Efruz Bey” serisini bunları maskara etmek için yazdı.

Edebî Şahsiyeti: Edebiyata “fantezi” ile girdi: “Tarih Ezeli Bir Tekerrürdür!” hikâyesi ilk temayülünü ifade eder. Sonra ciddi ve realist oldu; “Bahar ve Kelebekler”, “Bomba” bu hevesteki muvaffakiyetini gösterir. Sonra tekrar fanteziye, hem de daha coşkun ve azgın fanteziye döndü. Üç dört seneden beri yazdığı küçük hikâyeler bunu pek vazıh anlatır. Ömer’de “görmek”ten ziyade “bulmak” kabiliyeti vardı. Hikâyelerindeki tipleri hayattan almıyor, kafasından çıkarıyordu. Ve bu öyle bir kafa idi ki girintili

çıkıntılı uzun bir hikâye için ehemmiyetsiz bir vaka kendisine kâfi gelirdi. Hakikatten uzaklaşır yahut hakikati maskara ederdi, fakat asla tadını kaçırmazdı. Herkes Ömer'in hikâyelerinden zevk alırdı: Gençler içinde onun kadar "popüler" bir muharrir tanımıyorum.

Hayatının sonuna doğru "Artık küçük hikâye yazmayacağım, roman ve bilhassa piyes yazacağım" demeye başlamıştı. Elimizde hepsi yarıda kalmış birkaç romanı var. *Mahcupluk İmtihanı* unvanlı bir perdelik bir de komedi yazmıştı ki hâlâ "Darülbedayi"dedir ve birçok müracaatlarımıza rağmen alamadık.

Ömer'in lisanı gayet sade, temiz, yalnız biraz –nasıl tabir edeyim– kurudur.

Hikâyecilerimiz içinde yazmak ve teknik hususunda o kadar daha mahirini tanımıyorum.

Ali Canip [Yöntem]

***

Ömer'in Ölüm Hastalığına Dair Notlarım

Pazartesi, 23 Şubat 1920 – Dün gece Ömer bizdeydi; mektepte hastalanmış. Anneme: "Hanım teyze, Canip gibi ben de sıtmaya tutuldum galiba, başım ağrıyor!" diye şikâyet etti, annem: "Ah evladım, mevsim kış, sokaklarda geç kalıyorsun, kendini üşütüyorsun. Dur sana ıhlamur kaynatayım, iç ve erkence yat!" dedi. Ömer hakikaten hasta. Bize geldikçe geç vakte kadar kahkahalarla oturur, konuşurduk. Bu gece mütemadiyen "Başım, başım çok ağrıyor."dan başka bir şey söylemedi. İhlamuru içti. Ellişer santigramlık iki aspirin komprimesi de aldı hemen yattı, bu sabah erkenden o evine, ben İstanbul'a işime indim. Geç vakit döndüm, kendisine uğradım. Yatağını sobalı odasına sürüklemiş, yatmıştı: "Nasılsın?" dedim. "Aman başım... Sanki çatlayacak. Ne oluyorum bilmiyorum." diye cevap verdi. Beraber bize gitmemizi teklif ettim. "Yolda üşürüm de daha fazla hastalanırım." diye reddetti.

Salı, 24 Şubat 1920 – Erkenden Ömer'e gittim. Yatakta. Hep başından şikâyet ediyordu. Dün hemşiresine haber vermiştim. O da var. Bugün biraz neşeli buldum. Şundan bundan konuştuk. Ben Kadıköyü'ne indim, komşumuz Doktor Hakkı Bey gelmiş: "Nevralji" demiş. İlaç vermiş. Tekrar geldim. Ömer: "İş berbat, dedi, nevralji, ya çok sürerse... Biz çalışarak para kazanır âdemleriz. Mektep, gazete ne olacak?" Ömer'in hâli malum. Her şeyi mübalağalandırır. Hastalığı ehemmiyetli bir şey değil. Fazla heyecana düşüyor. Kendisine bakmak için muvakkat bir hizmetçi tuttuk.

Çarşamba, 25 Şubat 1920 – Annemle beraber erkence Ömer'e gittik. Hastalığından korkuyor. Fazla heyecan gösteriyor. Teselli ettim. İstanbul'a

inmek mecburiyetinde idim. Vapurda Doktor Tefvik Rüştü'ye rast geldim. Hâlini anlattım, "Çok şey" dedi, "Yarın Neşet Ömer'i alır, beraber gelirim..." Geç vakit döndüm, *Akşam* gazetesi getirmiştim. Okudu. Öte beri konuştuk. Öyle sanıyorum ki hastalığı ehemmiyetli bir şey değil. Bir iki güne kadar geçecek. Fakat kendisinde teheyyüç fazla!

Perşembe, 26 Şubat 1920 – Ömer, hep öyle: Başından şikâyet ediyor. Bugün Köprülüzade Fuat geldi. Konuştuk. Baktım: Laf olursa aldanyor. Heyecan azalıyor. Şundan bundan, siyasiyat dedikoduları –aşağı yukarı alayla- bahsettik. Az çok neşesi var.

Cuma, 27 Şubat 1920 –Bugün hava pek güzel. Bulutsuz. Sabahleyin ikinci vapurla İstanbul'a indim. İşlerimi bitirdim. Çarçabuk döndüm. Ömer'e geldim. Biraz sonra Köprülüzade Fuat, bacanağı Binbaşı Cemal Bey'le beraber geldiler. Konuştuk. Ömer artık başından şikâyet etmiyor: "Geçti" diyor. Fakat şimdi de mütemediyen ellerinin parmaklarını ovuşturuyor. Hizmetçiye bileklerini sıkıyor, "Aman parmaklarım, sanki damarlarım çatlayacak. Geriliyor." diye şikâyete başladı: "Böyle olmaz." dedim, "Tefvik Rüştü, Neşet Ömer'le gelecekti. Zahir unuttu. Yarın biz gidelim!" Karar verdik.

Cumartesi, 28 Şubat 1920 – Bir araba tuttuk. İkimiz bindik. Neşet Ömer Bey'in evine gittik. Muayene etti. Omuz başlarını sıkı: "Parmaklarınızın ağrısı fazlalaşıyor mu?" diye sordu. "Evet!" cevabını alınca "Nevralji ile romatizma karışık" dedi. Reçete yazdı. İlaçları yaptırdık. Eve döndük. Bugün heyecanı yine fazlalaştı. Evde hizmetçiyi bileklerinin üstüne çıkarıyor, bütün ağırlığıyla bastırıyordu. Geç vakit hezeyanlara da başladı: "Bu ev benim değil. Ben bahriyeliyim gibi geliyor. Ben buraya ne zaman geldim?" gibi saçma şeyler söylüyor.

Pazar, 29 Şubat 1920 – Erkenden Ömer'e gittim. Hizmetçi söyledi: Bu gece epeyce hezeyanlar göstermiş: Ben gelmeden biraz evvel: "Acaba hafızamı toplayabilir miyim?" diye bir sahifelik bir şey yazmış. Okudum. Doğru: "İşte merak etme, bak her şeyi biliyorsun. Ah Ömer ah, bu senin heyecanın yok mu? Her şeyi o yapıyor!" dedim. Gece yarısına kadar annemle beraber bekledik. Hiç uyumadı: "Adalin" verdim. Bir tesiri görülmedi. Mütemediyen "Donum düşüyor!" diye yataktan kalkıyor, abdesthaneye gidiyor, yine dönüp geliyor. Yatağa yatacağı zaman anneme eliyle selam veriyor. Harareti 38,5. Neşet Ömer Bey'le telefonla konuştum. Yarın öğleden sonra gelecek. Gece sabaha karşı eve döndük.

Pazartesi, 1 Mart 1920 – Uykusuzluktan hâlim harap. Saat on, Ömer'deyim. Ateşi devam ediyor. Gece bizden sonra tekrar hezeyana başlamış: "Kuvâ-yı Milliye'den bir adam geldi!" diye söylenmiş. Neşet Ömer

Bey gelmedi: Telefonla ilaçlara devamımızı söyledi. Hastamız bugün epeyce. Güzel güzel konuştuk: “Ah biraz uyuyabilsem bir şeyim kalmayacak!” diyor.

Salı, 2 Mart 1920 – Bugün mektepte “muallimîn meclisi” vardı. Ömer’e ancak akşamüzeri gelebildim. Hararet hep o: 38,5. Ne iniyor, ne çıkıyor. Uyku yok. Hezeyan pek az benimle fena konuşmadı. Hatta aldığım *Tan* gazetelerini okumaya çalıştı. Sonra “Gözlerim iyice görmüyor sen oku.” dedi. Bazı haberlere alaka gösterdi. Akşama doğru her şeyi iki görmeye başladığını söyledi.

Çarşamba, 3 Mart 1920 – Erkenden Ömer’e gittim. Bugün pek iyi değil. Gece fazla sayıklamış. Ben mektebe gittim. Derslerimi verdim. Döndüm, geldim. Neşet Ömer Bey de geldi. Şimdi Ömer daha fena. Kendisini kaybediyor. Sayıklıyor. Ara sıra birimizi tanıyor. Doktor [ile] aşağı odada baş başa konuştuk: Bana esrar kullanıp kullanmadığını sordu, “Bir hastalık çekti miydi?” dedi. [s. 2]“Bilmiyorum!” cevabını verdim. Karar verdik: “Fakülteye götüreceğiz. Doktorlar toplanacak, konsültasyon olacak.”

Bu gece hepimiz: Annem, Ömer’in hemşiresi, ben nöbetleşe bekledik. Hiç uyumadı. Gaz sobası diye masa üstünde yanan lambaya saldırdı. Yatakta iki dakika aynı vaziyeti muhafaza edemiyor, bir taraftan öte tarafa dönüyor. Zıplıyor, açılıyor: “Üşüyeceksin!” diye itiraz edince yorgana sarılıyor.

Perşembe, 4 Mart 1920 – Pek bitabım. Sarhoş gibiyim. Bugün Ömer’i komşumuz Rıdvan Bey’le beraber fakülteye götürdük. Hususi bir oda hazırlattık. Evden gaz sobasını da getirttik. Araba ile giderken biraz açıldı. Daima kapalı duran göz kapaklarını kaldırıyor, fersiz gözlerle dışarı bakmak istiyordu. Hatta Haydarpaşa’ya yaklaştığımız zaman: “Neredeyiz” diye sordum: “Köprü! Köprü’nün yanında!” cevabını verdi. Şüphelendim. “Hangi köprü canım?” dedim. “Şey, şimendifer köprüsü... Tren geçiyor, açılacak. Gececeğiz” dedi. Doğruydu. Araba durmuş, geçen treni bekliyordu. Yokuşta kulağıma eğildi: “Araba parasını ona verdirme. Sen ver ha!” dedi. Böyle makul sözlerine çok sevindim. Fakültenin merdivenlerini bizim muavenetimizi reddederek kendiliğinden çıktı. Odasına gittik. Karyolasına yatırdık. Bir saat kadar oturduk: “Ömer, benim de pek hâlîm harap. Yarın istirahat etsem, cumartesi günü gelsem olmaz mı?” diye sordum: “Münasip, münasip!” dedi.

Cuma, 5 Mart 1920 – Bugün öğleye kadar evde uyudum. Sonra sokağa çıktım. Arkadaşlardan dış tabibi Şevki Bey’le Cafer, Ömer’i ziyarete gelmişlerdi. Fakülteye götürdüğümüzü söyledim. Oraya gittiler.

Cumartesi, 6 Mart 1920 – Öğle üzeri fakülteye gittim. Doğru Ömer’in odasına girdim. Bitap yatıyordu. Yaklaştım. Elini elime aldım. Ter içindeydi. Burnunun delikleri kararmış gibiydi. Nefesi de intizamsızdı. Hizmetçi

kadınlara sordum. Gece çok sayıklamış, “Burası hastane değil tımarhane... Ben Canip’e gideceğim.” demiş. Dalgındı, “Ömer! Ömer!” diye seslendim. Gayet fersiz gözlerle bana baktı: “Tanıdın mı?” dedim. Kendine mahsus çabuk ifadeyle kafasını saklayarak “Canip!” dedi. Yine daldı. Kâğıdına baktım. Hararet 39,2. Şeker litrede 28. Bir müddet bekledim. Sonra tekrar seslendim: “Ömer, konsültasyon günü yarınmış, erkenden gelirim. Artık gideyim mi!..” Kafasını salladı: “Git, git” dedi. Yeis içinde ayrıldım. Fakat hâlâ ümit ile dolu idim. Çünkü Ömer ve ölüm birbirine tamamıyla yabancı iki şeydi. Eve gelirken deniz kenarında hizmetçime rast geldim. Bana doğru koşuyordu! “Ne var?” dedim. “Sizi tıbbiyeden istiyorlarmış. Rıdvan Beyler de bekliyorlar.” cevabını verdi. Soluk soluğa komşumuza gittim: Ortada bir fevkaladelik vardı. Nihayet anlaşıldı: Ömer ölmüş!..

A[li] C[anip] [Yöntem]

***

Ömer Seyfettin merhumun eserleri; şahsiyetinin ne mühim bir sanat unsuru olduğuna edebiyatımızda belki en iyi misaller verebilir. O şahsiyet; müfrit, kimseye benzemez, garabete meyyal olduğu için hikâyelerinde bilhassa bu kabil vakalar ve enmuzecler yetiştirilmez bir kudretle ibda olunmuştur denebilir.

Onun adesiyle görülüp tespit olunması çok lazım bir takım mevzuları ve tipleri hatırladıkça ziyânın meraretini daha fazla hissediyorum.

-13 Şubat 337-

İbrahim Alaattin [Gövsal]

***

Ömer Seyfettin bugün ruhumuzda sızlayan bir yaradır. Bu ismin her yâdında evladını kaybetmiş müşfik analar, babalar gibi kalbî bir matemle inledim.

İmlada, ifadede, tasvirde, düşünüşte eski tarzlarımızın paslanmış bağlarından her gün birini silkerek kaleminden atan bu müceddit zekâ bazen bizi “â... â...” sayhalarına düşürecek kadar cüretkârlıklar yapardı. Henüz kalemi sanatının mefkûre kıblegâhına karşı tamamıyla teveccüh edememişti. Çok defa coşar taşardı, fakat bir gün istikametini bulacaktı. Balzac da böyle uzun müddet yolunu aramıştı.

Ömer Seyfettin ile Türk hikâyeciliğinin pek feyizli bir istikbali ufûl etti.

12 Şubat

Hüseyin Rahmi [Gürpınar]

***

Ömer’i ne zaman yâd etsem neşe ve şetareti hatırlarım ve bu neşe bana bir hüznün verir. Onun her tebessümünde öyle gizli bir melal vardı. Hikâyeleri ise

devrinin bir hicvi idi ki gönlümüzün sürurundan ziyade elemine hitap etmişti.

Bu pek aziz dostun mukadder ölümüyle arkadaşları kalplerinde boş bir yerin kaldığını nasıl her zaman hissedeceklerse, edebiyat âlemimiz de yalnızlığını o kadar duyacak. Bence Ömer öldü demek yeni edebiyatın en mühim bir cephesindeki inhidamdan bir feryattır.

2 Mart 1337: Kalamış
Hıfzı Tevfik [Gönensay]

***

Ömer Seyfettin'in ilk okuduğum eseriyle derhal hüküm vermiş, "İşte bir hikâye-nüvis!" demiştim. Ondan sonra bu ismin bende bir tesir-i musahharı oldu, ne zaman o imza ile bir şeye tesadüf etsem okumadan geçemezdim ve her defasında hükmünün biraz daha şaşaa ile teyyüt ettiğine şahit olurum. Eğer Ömer Seyfettin kim bilir nasıl esbâb-ı mücbire ile hergüncülüğe ve ekseriya sanatkârânı yollarından saptıran kabiliyet-i fitriye haricinde taharri-i muvaffakiyet hevesiyle mizah-perdazlığa dökülmek istemeseydi bu böyle her defasında başka bir incilâ ile devam edecekti. Fakat bu iki hadisenin biri kaza, diğeri hata idi, ve ikisi de şayan-ı ihmal şeylerdi. Onların fevkinde Ömer Seyfettin'in parlak dehası vardı. Heyhat!.. Hepsinin fevkinde de bu bedbaht toprağın sermaye-i millîsinden her gün bir serveti çalıp götürün biaman bir pençe vardı.

14 Şubat sene 921
Uşşakizade Halit Ziya [Uşaklıgil]

***

Ömer Seyfettin büyük bir üslup-kâr değildi. Fakat temiz, pürüzsüz ve sade bir lisanla yazıyordu. Bu cihetten Millî Edebiyat cereyanında en faydalı bir şahsiyetti. Hikâyeleri bilhassa tahkiye itibariyle kuvvetlidir. İçlerinde "Bomba", "NaşNaş", "Falaka" gibi asla unutulmayacak küçük şaheserler vardır. Yalnız üdebâ-yı cedide ne derece kozmopolit oldu ise Ömer de millî tipleri göstereceğim diye çok kere o nispette garaip-perest görünmeye çalıştı. Bu cihetten son hikâyeleri bence tamamıyla marazi bir halet-i ruhiyenin mahsulüdür. Sağ kalsa idi edebiyatımıza şüphesiz daha çok faydası dokunacaktı. Ne yazık ki öldü ve Türk edebiyatı Ömer'in ölümüyle en şahsi ve kıymetli bir evladını kaybetti. Fakat millî mefkûreli gençliğin kalbinden namı asla silinmeyecektir.

Halit Fahri [Ozansoy]

***

Ömer Seyfettin yaşında herhangi bir muharririn yazıları tetkik edilecek olursa onlarda geçen edvâr-ı edebiyeden her hâlde birinin tesir ve nüfuzu

görülür. Umumi olması tabii addedilmek lazım gelen bu kaideye karşı Ömer bir istisna teşkil eder. O kendinden evvel hatta kendi zamanında gelenlerle meşgul olmamış, nazarını daima atıye atfetmiştir. Onun fikrinde dün, hiç olmazsa bir sene demektir. Yeniliğe onun kadar âşık kimseyi tanımıyorum. Bu aşkı, eskiliği iyi tanımış olmaktan mütevellit olsa idi Ömer Seyfettin edebiyat âleminde tam manasıyla bir inkılap vücuda getirebilirdi. Maatteessüf öyle değildi ve bunun içindir ki fikirleri ifrat ve tefrit şaibelerinden kurtulamıyordu. Zeki [s. 3] ve hoş sohbet idi. Hayatı daima gülünç tarafından telakki ederek güler ve güldürürdü.

Bence, yazılarının hepsi muvaffak değildir. Çünkü her zaman sanat için, kendi zevki için yazmazdı. Bu memleket muharrirlerinin kısm-ı azamı gibi o da maişet derdinin zebunu idi. Bu yenilik ve garabet âşığı her devir için vücudu elzem olan bir terakki unsurudur. Ölümü telafisi pek güç olan bir ziyâ teşkil eder.

Halil Nihat [Boztepe]

***

Ben, Ömer Seyfettin merhumu asıl ölümünden sonra tanıdım ve sevdim. Evvelleri sadece düz ve duru lisanını beğendiğim bu en velut, en muktedir hikâyecimizi bugün, pek yakınımından çekilip koparılmış sevgili bir kimse gibi ta içimden acıyarak düşünüyorum.

“Ölmemeliydi!” diyeceğim, lakin maalesef şimdi “hayat” da ölümden daha tatlı değil!..

31 Şubat 920

Halide Nusret [Zorlutuna]

***

Ömer Seyfettin’in eserlerinde iki mühim hassa buluyorum: Biri lisanındaki sadelik ve doğruluk, diğeri tahkiyesindeki maharet ve cazibe... Filvaki Ömer, Yeni Lisan’ın en gayretli bir pîşvâsı idi. Herkesten fazla o çalıştı ve o tespit etti; fakat fikirlerindeki garabetin tesiriyle hizmeti kadar mevki kazanamadı, layık olduğu edebî mevki tamamen temin edemedi. Onun vefatıyla yeni edebiyat mimarını değil, fakat temelini kuran ve gece gündüz harcıyla, taşı toprağıyla çalışmış bulunan en gayretli bir ustabaşısını kaybetmiş oluyor.

Refik Halit [Karay]

***

Karileri tarafından merhum Ömer Seyfettin kadar sevilmiş ve takdir olunmuş hikâyeciler pek azdır. Ölümüne hâlâ ağlayan okuyucuları üzerinde âsârı, tatlı ve silinmez tesirler bırakmıştır. Edebiyatımıza kısa bir zaman

içinde üslup, fikir ve mevzu itibarıyla çok değerli ve şahsi eserler hediye eden Ömer Seyfettin; ölümüyle hikâyeciliğimizde dolmaz bir boşluk açtı.

Suat Derviş [Baraner]

***

Ömer Seyfettin hakkında verilecek cevabım gayet kısa fakat umumidir:

Ben diyorum ki biz niçin çiçekler ve papatyalar solup yerlere döküldükten sonra onlara kıymet vermek yahut kıymetlerini anlamak ve anlatmak istiyoruz?

Ömer Seyfettin asırda bir gelen, fakat pek çabuk giden değerli bir hikâyeci aynı zamanda nafiz bir muharrir olduğu için zaman ve muhit onu diğer kıymetli ölümlerden daha çabuk ve daha genç öldürdü...

Kesriyeli Sıtkı [Mehmet Sıtkı Akozan]

***

Tesâmühün her manasıyla timsali olan zavallı Ömer, senden, seni yalnız iyi tanımaya muvaffak olan birkaç yakın dostun değil, belki bütün bir edebiyat pek erkenden öksüz kaldı. Bugünkü ve yarınki manevi çocukların mirasından istifade etmesini bilirlerse edebiyatımız samimi hüviyetini almış olacaktır; ben bu itikattayım.

[M]. Âkil Koyuncu

***

Pek muhterem arkadaşım Ali Canip Bey, Ömer Seyfettin'in tanıdığı bazı eşhası, hayvanattan biriyle temsil etmek merakını anlatırken düşündüm: Ömer hangisine benzerdi; birden hatırıma geldi: Sincap. Hakikaten bu, onun şekil ve mizacına pek muvafıktı. Onun gibi cevval, onun gibi orijinal bir mahlûk... Gözüne kestirdiği eşhası –olgun ve dolgun meyveler gibi– binlercesi içinden hemen arayıp bulur; en canlı, en bariz hututuyla yakalar, bir sincap gibi daima sağlamını çürüğünden seçerek onu iyi tutmasını bilirdi.

Sonra, inkılaptan beri lisanı, sadeliğine doğru sürüyen kuvvetli cereyana daha kuvvetli hamleler verenler bir gün araştırıldığı zaman, şüphesiz Ömer'in bunlar arasında çok canlı tesirler bırakan mühim şahsiyeti derhal gözükecektir. Yazık ki edebiyatımız feyizli eserlere muntazırken ondan pek erken mahrum kaldı...

Ali Ulvi [Elöve]

***

Ömer Seyfettin kadar hatıratı, hayatınfevkinde¹³ bir insan tanımıyorum, Ömer Seyfettin kadar bana ölümün korkunç olmadığını ispat eden bir vefat olmadı. Ne zaman onu hatırlasam gülüyorum ve ağlıyorum ki onun matemini ancak hatıraları ve eserleri eski hararetini kaybetmeye başladığı

¹³ Asıl metinde "...hatıratı hayatı kuvvetinde..." şeklindedir.

zaman hissedeceğim. Zira Ömer'in hikâyeleri ve sergüzeştları kendini tanıyanlar için hâlâ bir şetaret membaidır.

Faruk Nafiz [Çamlıbel]

***

Ömer Seyfettin'i edebiyatta, peykleri, seyyareleri, muharriki bana tamamen yabancı bir manzume gibi tanırım. Kendisini çok defa pek iyi anlayamadım. Fakat her zaman pek ziyade sevdim ve zavallının ziyâna içi sızlayanlardan birisi de benim.

Fazıl Ahmet [Aykaç]

***

Ömer Seyfettin'i ne vakit hatırıma getirsem, dudaklarımda ihtiyarımın haricinde bir hareket hissederim ve öldüğüne bir türlü inanmam. Bir köşenin başından apansız önüme çıkacağını düşünür ve yaramaz bir çocuk tavrıyla: "İşte hepinizi aldattım ya, cancâzım!" dediğini duyar gibi olurum. Ömer Seyfettin'in yalnız maddiyeti bizden ayrıldı; maneviyatı ise, pek kuvvetli bir surette aramızda çok zaman daha yaşayacak.

Fehmi Razi [Caner] [s. 4]

Kaynakça

- Argunşah, Hülya. "Ömer Seyfettin Hikâyeler (Zaman Sıralı Dizim)". Ömer Seyfettin – Hikâyeler 1. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020:47-54.
- Argunşah, Hülya. "Ömer Seyfettin Makaleler (Zaman Sıralı Dizim)". Ömer Seyfettin – Makaleler. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2021:23-35.
- İmzasız. "Ömer Seyfettin Merhumun Resm-i Tedfini". Yeni Gün. 353 (1920): 1-2.
- Karaosmanoğlu, Yakup Kadri [Y.K. imzasıyla]. "Hafta Musahabesi: Ömer Seyfettin". İkdâm, 8288 (10 Mart 1920):2.
- Polat, Nâzım Hikmet. Şair Ömer Seyfettin-Bütün Şiirleriyle. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları, 2014.
- Ömer Seyfettin. "Ant". Ömer Seyfettin – Hikâyeler 1. haz. Hülya Argunşah. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020: 278-285.
- Seçkin, Süheyla ve Osman Yıldız. "Yarın Mecmuası (İnceleme ve Edebiyatla İlgili Metinler)". Basılmamış Yüksek Lisans Tezi Ön Çalışması. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1989.
- Seçkin, Süheyla ve Osman Yıldız. "Yarın Mecmuası". Yedi İklim Dergisi. 4/35 (1993): 32-55.
- Tuğluk, Abdulhakim. "Ömer Seyfettin'in Ölümünün Gazete ve Mecmualardaki Yansımaları". Sonsuza Uzanan Ses: Ömer Seyfettin. ed. Hülya Argunşah, Abdullah Şengül, Murat Gür. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2020: 110-127.
- Tural, Sadık. "Ömer Seyfeddin'in Hayatı ve Eserleri". Doğumunun 100. Yılında Ömer Seyfeddin. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 1984:9-39.
- [Us], Hakkı Tarık. "Ömer Seyfettin Bey". Vakit. 838 (7 Mart 1920):1.
- Üstün, Koray. "Yüz Yıl Önce Yüz Yıl Sonra: Ömer Seyfettin'in Vefatının Türk Basınındaki Görünümü". Vefatının 100. Yılında Ömer Seyfettin'e Armağan, ed. Alev Sınar Uğurlu, Selçuk Kırılı. Bursa: Türk Ocakları Derneği Bursa Şubesi, 2020:349-372.